

Van: " " <@eelerwoude.nl>
Verzonden: dinsdag 25 november 2025 11:09
Aan: " " <@ gelderland.nl>
Cc: " " <@wrij.nl>
Onderwerp: Re: Aanvullende vragen en vergunningaanvraag grote modderkruiper EVZ Drempt
Bijlage(n): 251125_JL_206341 Aanvullende informatie en aanvullingen op activiteitenplan Stapsteen EVZ Drempt.pdf, 251125_JL_206341 Ecologisch werkprotocol EVZ Drempt.pdf

Goedemorgen ,

Naar aanleiding van de gestelde vragen en ons gezamenlijk overleg vorige week donderdag 20 november jl. heb ik alle informatie gebundeld in een notie. Daarin wordt deel 1 en een deel 2 aangehouden. Deel 1 is de beantwoording op aanvullende vragen die per e-mail waren gestuurd, deel 2 betreft de vergunning aanvraag voor grote modderkruiper.

We gaan ervanuit dat de informatie zo compleet is. Mocht er toch nog iets zijn, schroom niet te bellen of te mailen.

Met vriendelijke groet,
Eelerwoude

-
06-
Afwezig op maandag en woensdagmiddag



Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

[Openen van gedeelde bestanden met en door Eelerwoude](#)
[U leest hier onze disclaimer](#)



Blijf op de hoogte!
Schrijf je in voor
onze nieuwsbrief

Van: @eelerwoude.nl>
Verzonden: Vrijdag, 14 November, 2025 12:44
Aan: @ gelderland.nl>
Cc: @wrij.nl>
Onderwerp: Re: Aanvullende vragen en voorschriften EVZ Drempt

Dag

Dank voor je inhoudelijke reactie. Op jouw aanvullingen heb ik weer opmerkingen vanuit mijn rol als ecooloog in samenspraak met vanuit het waterschap. Er is onderbouwd waarom enkele van de aannames niet kloppend zijn. Ik wilde je bellen maar zie dat je op vrijdagen afwezig bent. Zelf werk ik op de maandag niet en komende dinsdag zit vrijwel de hele dag vol met een cursus. Gezien de urgentie vast een reactie per e-mail, weergegeven in blauw.

Als bellen nog nodig/wenselijk is hoor ik het graag. Dan probeer ik dinsdag tussendoor te bellen anders woensdagochtend.

We kijken uit naar je reactie.

Met vriendelijke groet,
Eelerwoude

06 [redacted]
Afwezig op maandag en woensdagmiddag



Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

[Openen van gedeelde bestanden met en door Eelerwoude](#)
[U leest hier onze disclaimer](#)



Blijf op de hoogte!
Schrijf je in voor
onze nieuwsbrief

Van: [redacted]@ gelderland.nl>

Verzonden: maandag 10 november 2025 10:43

Aan: [redacted]@wrij.nl> [redacted]@eelerwoude.nl> [redacted]
[redacted]@eelerwoude.nl>

CC: [redacted]@ gelderland.nl> [redacted]@ gelderland.nl>

Onderwerp: Aanvullende vragen en voorschriften EVZ Drempt

Beste [redacted]

Ik heb de aangepaste aanvraag die wij 17 november 2025 hebben ontvangen beoordeeld en kom op enkele punten die voor mij nog onduidelijk zijn. Daarnaast zijn de voorgestelde maatregelen in het activiteitenplan niet voldoende uitgewerkt.

[De uitwerking van de maatregelen betreft alleen het plaatsen van takkenrillen. Dit is opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Is dat afdoende?](#)

In deze e-mail vind je mijn aanvullende vragen en de voorschriften die ik in het besluit zal opnemen.

Ten eerste enkele aanvullingen die ik nog nodig heb:

- In het ecologisch werkprotocol en activiteitenplan staat dat de breedte van de transportroutes zo beperkt mogelijk gehouden wordt. Kunnen jullie deze concreet vaststellen (locaties, breedtes) en aanleveren? [Concreet kan dit niet worden aangeleverd. De aannemer die straks het werk krijgt gegund zal een werkplan moeten indienen. Daarop worden dan de rijroutes aangegeven. Die zijn nu dus niet bekend. Wel zouden we vooraf kunnen aangeven waar het niet wenselijk is om een rijroute te hebben. Daar kan de aannemer dan zoveel als mogelijk rekening mee houden in zijn werkplan. Wat betreft de breedte moet je rekening houden met een breedte van circa 5-6 meter. Dat is de lengte van een rijplaat. Waar mogelijk kunnen we de rijplaten in de lengte leggen en dan kan er met 3-4 meter worden volstaan. E.e.a. is afhankelijk van de draagkracht van de ondergrond.](#)
- Ik ben op basis van de beschreven werkzaamheden tot de conclusie gekomen dat, uitgaande van een worst-case benadering van grote modderkruiper, het noodzakelijk is om deze in de vergunningsaanvraag op te nemen. Ervan uitgaande dat deze soort in de te dempen sloot voorkomt gaan er vaste voortplantingsplaatsen of rust- en verblijfplaatsen verloren. Dat maakt de activiteit vergunningsplichtig. Kunt u de aanvraag via het DSO uitbreiden met deze soort.

[De grote modderkruiper is een nationaal beschermd, onder de 'Andere soorten'. Dit betekent dat alleen essentiële functies als voortplantingslocaties of overwinteringsplekken zijn beschermd. Voor de te dempen sloot is van beide functies geen sprake. Er is geen sprake van een rijke onderwater- en oevervegetatie waardoor het geschikt zou zijn als voortplantingsplaats of opgroei habitat en de sloot is te ondiep om te dienen als overwinteringsplaats. Dit maakt dat er geen sprake is van een schadelijke handeling. Vanuit de zorgplicht wordt de soort wel in het ecologisch werkprotocol opgenomen.](#)

• Voor de grote modderkruiper zal ook een alternatief leefgebied gerealiseerd moeten worden om te compenseren voor het verloren leefgebied.

Wij ontvangen graag bij de aanvraag een mitigatieplan voor de compensatie van het leefgebied.

Met de herinrichting wordt leefgebied voor onder andere grote modderkruiper gerealiseerd door:

- Er worden twee nieuwe watergangen gegraven met gelijke lengte als de te dempen watergang.
- De aanleg van een natuurvriendelijke oever met plas-dras situatie.

Beide worden gerealiseerd in hetzelfde gebied als de te dempen watergang en sluiten aan op bestaand water.

- Ook de aanwezigheid van de rugstreeppad kan niet worden uitgesloten, daarom adviseren wij deze soort ook op te nemen in de vergunningsaanvraag. Zo voorkom je stillegging van je project in de voortplantingsperiode, wanneer ontstane plassen bij de vernatting van de percelen als voortplantingswater gekoloniseerd worden.

In de huidige situatie is geen sprake van essentiële functies voor rugstreeppad. Er is geen sprake van schadelijke handelingen. Met het ecologisch werkprotocol wordt geborgd dat vestiging van de soort gedurende de werkzaamheden wordt voorkomen.

- Wat is het huidige maaibeheer van de ruigtes in het plangebied? Wordt er gefaseerd gemaaid? Dit kan een meerwaarde opleveren voor de teunisbloempijlstaart.

Een echt maaibeheer is daar niet. Grofweg kan gezegd worden dat het ruigteveld jaarlijks 1 keer wordt gemaaid. Indien gewenst kunnen we daar een maaibeheer voor opnemen in de beheerplannen. Gefaseerd maaien kan dan zeker meegenomen worden.

- In uw reactie op ons verzoek om aanvullende gegevens heeft u aangegeven op 8 oktober 2025 een aanvullend bezoek te hebben uitgevoerd specifiek voor de poelkikker en kamsalamander. Wat is precies de onderzoeksmethode bij dit bezoek geweest?

Van de watergangen waar poelkikker zou kunnen voorkomen, zijn alle taluds en oevers tot circa 1 meter in het water gecontroleerd op aanwezigheid van poelkikker. Er is gelet of soorten zichtbaar waren (zicht), zich verscholen tussen waterplanten dan wel of soorten wegschoten/zwommen/plonzen in het water.

Daarnaast ben ik voornemens de volgende maatregelen in het besluit op te nemen:

Algemeen

- Er wordt zo min mogelijk gebruik gemaakt van lichtarmaturen tijdens de werkzaamheden. Bij het gebruik van lichtarmaturen, worden deze niet richting oevers, oppervlaktewater of begroeiing gericht;
- Verwijderen van begroeiing moet in de periode van 1 september tot 1 maart gebeuren (i.v.m. gevoelige periode kleine marterachtigen en grote vos).

Teunisbloempijlstaart

- Maaiwerkzaamheden in extensief beheerde ruigtevelden worden uitgevoerd door op de vlakke terreindelen te maaien met zijbalken zodat met één rijbeweging zoveel mogelijk vegetatie gemaaid wordt en de rijsporen beperkt blijven. Voor terreindelen met taluds of grondhopen worden de eerste delen van taluds gemaaid met een zijbalk. De overgebleven delen worden handmatig gemaaid. Hierdoor wordt schade aan poppen zoveel mogelijk voorkomen, doordat er geen zware apparatuur over de bodem rijdt.

Bever en otter

- Werkzaamheden aan oevers vinden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang plaats.
- Indien tijdens de werkzaamheden een verblijfplaats van bever of otter geconstateerd wordt, worden de werkzaamheden stilgelegd en dient contact opgenomen te worden met provincie Gelderland.

Grote vos

- Het rooien van waardplanten van de grote vos vindt plaats in de winterperiode (tussen september en maart), zodat er geen kans is dat er eitjes, rupsen of poppen gedood worden.
- Bij de nieuwe aanplant van bosplantsoen dient een deel van de nieuwe aanplant een waardplant van de grote vos te zijn, te weten: zoete kers, schietwilg, iep, populier of boswilg. De oppervlakte waardplanten in het nieuwe bosplantsoen dient verdeeld over de verschillende bosschages, minimaal gelijk te zijn aan de oppervlakte van de populieropstand.

Wezel, hermelijn en bunzing

- Het rooien van de populieropstand en het verwijderen van ander geschikt habitat van de kleine marterachtigen vindt plaats buiten de gevoelige voortplantingsperiode van kleine marterachtigen. Deze loopt van maart t/m augustus. In de winterperiode mogen de werkzaamheden niet uitgevoerd worden bij vorst.

Wat is de reden om uitvoering in de winter te stagneren? Werken in de winter geeft de minste schade aan de ondergrond i.v.m. het in te zetten materieel.

In het Kennisdocument Kleine marterachtigen (BIJ12, 2024) wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen de winterperiode met en zonder vorst. Wel is sprake van minder activiteit gedurende de hele winterperiode waardoor

werknemers en/of begeleidend ecooloog extra alert moeten zijn bij de uitvoering. Wij verzoeken u de voorwaarden met betrekking tot vorst achterwege te laten.

- Het rooien van de populieropstand wordt gefaseerd uitgevoerd. Er moet minimaal 1 jaar de tijd zitten tussen de kap van het eerste deel en de rest van de populierenopstand. Voordat de populierenopstand volledig geveld wordt moeten de marterhopen/takkenrillen gerealiseerd zijn en moet de begroeiing rondom deze marterhopen voldoende dekking bieden.

Waarom 1 jaar? Waar is dit op gebaseerd? De werkwijze is als volgt: Er wordt een deel gezaagd. Van het vrijkomende takkenmateriaal worden takkenrillen voor marters gemaakt en geplaatst. Vervolgens zou 1 maand later het tweede deel worden gezaagd.

Het populierenvak vormt een klein deel in het geschikte leefgebied van kleine marterachtigen. Zo is in het gebied sprake van bomen maar met name struweel dat tot de grond reikt en geschikt (beter) verblijfplaatsen biedt aan kleine marterachtigen doordat bij de populieren geen sprake is van dichte onderbegroeiing die dekking en geleiding biedt. Ook buiten het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig. Daarmee blijft ten tijde van de uitvoering voldoende leefgebied behouden om te allen tijde het leefgebied functioneel te houden. Fasering van de populierenkap is niet nodig om de functionaliteit van het leefgebied te borgen.

Om verstoring in het gebied tot een minimum te beperken, worden aangehouden de werkzaamheden in de aangegeven werkperiode aaneengesloten en volledig uit te voeren zodat daarna alle ruimte kan worden gegeven aan de ontwikkeling van het gebied.

- Maximaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden de ruigtebegroeiing, de oeverzones en de te kappen bospercelen in het plangebied ongeschikt gemaakt voor kleine marterachtigen. Het ongeschikt maken vindt plaats door groenstructuren (bomen, struiken en ruigte) tot 10 cm boven het maaiveld op een stapvoets tempo te zagen/snoeien. Er loopt een ecooloog voor de machine uit om aanwezige dieren uit het werkgebied te verjagen.
- Er wordt stapvoets en in één richting gewerkt, in de richting van dekking biedende groenstructuren in het plangebied die behouden blijven.
- Na het bovengronds verwijderen van begroeiing wordt minimaal 3 dagen met gunstige weersomstandigheden gewacht voordat grond- en rooiwerkzaamheden plaats mogen vinden. Gunstige weersomstandigheden zijn: droog, geen vorst en geen harde wind (> windkracht 5).

Grote modderkruiper

- De te dempen sloot mag vooraf met maaibalk gemaaid worden mits dit niet gebeurt onder het wateroppervlak. Het dempen moet plaatsvinden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote modderkruiper die globaal loopt van 1 maart tot 1 september. Een deskundige op het gebied van de grote modderkruiper dient het juiste moment te bepalen.
- Voor het droogleggen van de sloot wordt het waterpeil in de droog te leggen sloot verlaagd tot ongeveer 10 cm boven de sliblaag, niet lager. Wanneer noodzakelijk kan voorafgaand aan het verlagen van het peil schotten geplaatst worden om de sloot af te sluiten van andere wateren. Voor het verlagen van het waterpeil wordt gebruik gemaakt van een pomp waarbij de zuigmond is afgedekt met gaas of net, zodat wordt voorkomen dat grote modderkruipers of andere soorten worden opgezogen.
- Na het verlagen van de waterstand wordt het droog te zetten traject over de gehele lengte afgevisd met behulp van schepnetten en/of elektrovisserij. Dit wordt net zo lang herhaald totdat er geen vissen of andere soorten meer worden aangetroffen. Er moet in één richting worden gewerkt. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige tijdelijk in met water gevulde emmers bewaard en direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Als er geen vissen of andere soorten meer worden gevangen, dan kan de sliblaag worden afgegraven. Het verwijderde slib/bagger wordt meteen overgeschept in het alternatief gerealiseerde habitat of in een dunne laag (ca. 5 cm dik) op de kant gezet en direct door een ecologische deskundige doorzocht op grote modderkruiper en eventuele andere soorten. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Na het verwijderen van de sliblaag wordt het laatste water weggepompt en controleert de ecologisch deskundige nog eenmaal met een schepnet of er nog vissen of amfibieën in de sloot of het pompgat zijn achtergebleven. Achtergebleven dieren worden overgezet naar de nieuw gegraven sloot, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Alle bovenstaande voorschriften dienen te gebeuren onder direct toezicht van de ecologisch deskundige en bij luchttemperaturen boven het vriespunt, zonder ijsvorming op de sloot.

Rugstreeppad

- De locatie van de aan te leggen uitkijkheuvel dient van tevoren afgeschermd te worden met een amfibieënscherm, zodat rugstreeppadden deze bult tijdens de aanlegfase niet in gebruik nemen. Dit scherm dient aan het einde van iedere werkdag functioneel achtergelaten te worden zodat amfibieën de bult niet kunnen bereiken.
- Bij de graafwerkzaamheden worden reeds afgegraven delen die potentieel geschikt zijn als overwinterings- of overnachtingshabitat (vergraafbare grond boven de huidige grondwaterstand) niet meer betreden door materieel

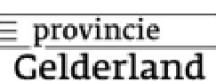
als graafmachines of trekkers, tenzij met amfibieënschermen voorkomen wordt dat rugstreeppadden de afgegraven delen kan betreden. De ecologisch adviseur stelt samen met de uitvoerder een werkplan op om dit te voorkomen. Dit zal met name bij de op te hogen percelen het geval zijn. [Deze laatste zin begrijp ik niet.](#) [Afgegraven delen mogen niet meer betreden worden door materieel. Dat is ook zeker niet de bedoeling in natuurbouw. Echter de op te hogen percelen worden niet eerst afgegraven. na het ophogen moeten deze percelen cultuurtechnisch bewerkt worden om er geschikt een landbouwperceel van te maken. De eerste zinnen en de laatste zin spreken elkaar in mijn ogen tegen.](#)

- Wanneer de graafwerkzaamheden zich voortzetten tot in het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (april t/m augustus) vindt door een ecologisch deskundige een veldinspectie plaats van alle plassen in het plangebied. Voortplantingswateren die in gebruik zijn door rugstreeppad worden visueel afgeschermd met rood-wit lint.
- Potentiële voortplantingswateren op bouwterreinen, in de vorm van regenplassen of diepe sporen, die niet in gebruik zijn worden na controle van een ecologisch deskundige binnen 24-48 uur na ontstaan verwijderd (dichtgeschoven).

Met vriendelijke groet,

Vergunningverlener omgevingswet Flora- en Fauna-activiteit

Mobiel, sms of signal 06 [redacted] [@ gelderland.nl](mailto:[redacted]@ gelderland.nl) | www.gelderland.nl
werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag |

 provincie
Gelderland

 Denk aan het milieu, alvorens te besluiten deze mail te printen.
De provincie Gelderland ontvangt uw post graag digitaal via post@gelderland.nl

---Proclamer De informatie in deze e-mail (inclusief de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u bedoeld is, verzoeken wij u de afzender hiervan op de hoogte te stellen en het bericht te verwijderen. Waterschap Rijn en IJssel gebruikt e-mail niet als medium voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen, tenzij anders is overeengekomen.

Aanvullingen op activiteitenplan aanvraag Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

EVZ Oude IJssel, stapsteen Drempt

Projectnummer: 206341
Zaaknummer: 2025-007809
Datum: 25-11-2025
Opgesteld: [REDACTED]

De aanvulling is tweeledig: enerzijds worden enkele aanvullende vragen beantwoord (deel 1), anderzijds wordt vergunning aangevraagd voor de grote modderkruiper (deel 2).

Deel 1. Beantwoording resterende vragen naar aanleiding van toegestuurde antwoorden op 17 oktober 2025

Vraag 1. In het ecologisch werkprotocol en activiteitenplan staat dat de breedte van de transportroutes zo beperkt mogelijk gehouden wordt. Kunnen jullie deze concreet vaststellen (locaties, breedtes) en aanleveren?

Concreet kan dit niet worden aangeleverd. De aannemer die straks het werk krijgt gegund zal een werkplan moeten indienen. Daarop worden dan de rijroutes aangegeven. Die zijn nu dus niet bekend. Wel zouden we vooraf kunnen aangeven waar het niet wenselijk is om een rijroute te hebben. Daar kan de aannemer dan zoveel als mogelijk rekening mee houden in zijn werkplan. Wat betreft de breedte moet je rekening houden met een breedte van circa 5-6 meter. Dat is de lengte van een rijplaat. Waar mogelijk kunnen we de rijplaten in de lengte leggen en dan kan er met 3-4 meter worden volstaan. E.e.a. is afhankelijk van de draagkracht van de ondergrond.

Vraag 2. Ik ben op basis van de beschreven werkzaamheden tot de conclusie gekomen dat, uitgaande van een worst-case benadering van grote modderkruiper, het noodzakelijk is om deze in de vergunningsaanvraag op te nemen. Ervan uitgaande dat deze soort in de te dempen sloot voorkomt gaan er vaste voortplantingsplaatsen of rust- en verblijfplaatsen verloren. Dat maakt de activiteit vergunningsplichtig. Kunt u de aanvraag via het DSO uitbreiden met deze soort.

Voor de grote modderkruiper zal een vergunning worden aangevraagd. Zie daarvoor deel 2 van dit document.

Vraag 3. Voor de grote modderkruiper zal ook een alternatief leefgebied gerealiseerd moet worden om te compenseren voor het verloren leefgebied. Wij ontvangen graag bij de aanvraag een mitigatieplan voor de compensatie van het leefgebied.

Invulling van nieuw leefgebied wordt uitgewerkt deel 2 van dit document.

Vraag 4. Ook de aanwezigheid van de rugstreeppad kan niet worden uitgesloten, daarom adviseren wij deze soort ook op te nemen in de vergunningsaanvraag. Zo voorkom je stillegging van je project in de voortplantingsperiode, wanneer ontstane plassen bij de vernatting van de percelen als voortplantingswater gekoloniseerd worden.

In de huidige situatie is geen sprake van essentiële functies voor rugstreeppad. Er is geen sprake van schadelijke handelingen. Met het ecologisch werkprotocol wordt geborgd dat vestiging van de soort gedurende de werkzaamheden wordt voorkomen. Concrete maatregelen zijn opgenomen in het ecologisch werkprotocol dat separaat wordt aangeleverd.

Vraag 5. Wat is het huidige maaibeheer van de ruigtes in het plangebied? Wordt er gefaseerd gemaaid? Dit kan een meerwaarde opleveren voor de teunisbloempijlstaart.

Een echt maaibeheer is daar niet. Grofweg kan gezegd worden dat het ruigteveld jaarlijks één keer wordt gemaaid. Indien gewenst kunnen we daar een maaibeheer voor opnemen in de beheerplannen. Gefaseerd maaien kan dan zeker meegenomen worden.

Vraag 6. In uw reactie op ons verzoek om aanvullende gegevens heeft u aangegeven op 8 oktober 2025 een aanvullend bezoek te hebben uitgevoerd specifiek voor de poelkikker en kamsalamander. Wat is precies de onderzoeksmethode bij dit bezoek geweest?

Van de watergangen waar poelkikker zou kunnen voorkomen, zijn alle taluds en oevers tot circa 1 meter in het water gecontroleerd op aanwezigheid van poelkikker. Er is gelet of soorten zichtbaar waren (zicht), zich verscholen tussen waterplanten dan wel of soorten wegschoten/zwommen/plonzen in het water.

Vraag 7. Aanvulling kleine marterachtigen wat betreft verwijderen geschikt habitat en kap populieren versus aanleg takkenrillen.

Voorafgaand aan de kap van het populierenbosje en aanleg van de natuurvriendelijke oever, wordt geschikt habitat verwijderd. De begeleidende ecoloog bepaald in het veld wat precies moet worden verwijderd. Er worden enkele bomen aan de rand van het populierenbosje gekapt. Takken van deze bomen worden verwerkt op twee takkenrillen. Eén ervan wordt geplaatst aan de zuidkant van het populierenbosje, één wordt geplaatst aan de noordkant van het gebied bij een bestaande wadi (afbeelding 1). De takkenrillen worden circa 1 tot 1,5 meter breed en eveneens 1 tot 1,5 meter hoog met een lengte van 5 tot 10 meter.

Voor 1 april is het nieuwe bos ingeplant.

Aan te brengen takkenrillen
Lengte: 5 tot 10 meter
Breedte: 1,0-1,5 meter
Hoogte: 1,0-1,5 meter
Vervaardigt uit takken en snoeihout van gekapte populieren.



Afbeelding 1. De twee locaties van de takkenrillen weergegeven in blauwe lijn.

Deel 2. Activiteitenplan grote modderkruiper

2.1 Ecologische inventarisatie

Op basis van verspreidingsgegevens kan aanwezigheid van grote modderkruiper niet worden uitgesloten in de watergang die wordt gedempt. Doordat bij het dempen mogelijk is dat soorten moeten worden verplaatst en gehanteerd (overgezet), wordt een vergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd.

2.2 Planning werkzaamheden

Alle grondwerkzaamheden voor de herinrichting van het gebied zijn gepland voor het eerste kwartaal van 2026. Daarbij horen ook het dempen en graven van de watergangen en aanleg natuurvriendelijke oever.

2.3 Effecten

Kwaliteit

De kleinere, agrarische watergangen in het gebied kunnen door de grote modderkruiper worden gebruikt als verbinding in het leefgebied. Voor de te dempen watergang verdwijnt deze functie. Wel blijft het gebied behouden en geschikt als leefgebied voor grote modderkruiper door de bestaande kwelsloot, de watergang waar de natuurvriendelijke oever wordt aangelegd en andere watergangen. Deze zijn vergelijkbaar van kwaliteit als de te dempen watergang. Met aanleg van de natuurvriendelijke oever wordt optimaal leefgebied voor grote modderkruiper gegenereerd; de drassige oever verhoogd de kwaliteit van de watergang als functioneel leefgebied. Daarmee is geen sprake van afname aan kwalitatief geschikt leefgebied.

Kwantiteit

Voor de grote modderkruiper blijft een netwerk aan watergangen aanwezig in het gebied. Tijdens de uitvoeringsperiode zal geschikt leefgebied aanwezig zijn (kwelsloot en watergang waar de natuurvriendelijke oever wordt aangelegd) en blijven.

De te dempen watergang heeft een oppervlakte van circa 750 m². Er worden twee nieuwe watergangen gegraven. Eén betreft een ondiepe greppel betreft die dient voor de afwatering van het oostelijke landbouwperceel. De andere betreft een watergang ten behoeve van het afwateren van het overstromingsgrasland. Beide nieuwe watergangen hebben een gezamenlijk oppervlakte die vergelijkbaar is met de te dempen watergang. Door maatregelen te treffen krijgt de nieuwe watergang een boost zodat deze sneller functioneel kan zijn voor de grote modderkruiper. Aansluitend aan de beide nieuwe watergangen wordt het maaiveld afgegraven met 50cm waardoor een nat gebied (natuurtype: Overstromingsgrasland) van circa 6 hectare ontstaat dat bij hoge waterstanden geschikt is voor de grote modderkruiper. Daarnaast wordt circa 1.000 meter aan natuurvriendelijke oever aangelegd wat eveneens dient als extra leefgebied. Voor de grote modderkruiper wordt daarmee ruimschoots voldaan aan kwantitatief geschikt leefgebied en voortplantingsmogelijkheden zowel tijdens als na afronding van de werkzaamheden.

2.4 Schadelijke handelingen

Onder de Omgevingswet is de grote modderkruiper beschermt als 'andere soort' waarmee hij een nationale bescherming geniet. Voor dergelijke soorten gelden de volgende schadelijke handelingen.

Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2 onder g Ow gelezen in samenhang met artikel 11.54 lid 1 onder a Bal)

Met het voorgenomen dempen van een watergang worden eventueel aanwezige exemplaren gevangen en overgezet naar een bestaande, alternatieve watergang. Voor het vangen van de grote modderkruiper wordt een vergunning aangevraagd.

Het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (artikel 5.1, lid 2 onder g Ow gelezen in samenhang met artikel 11.54 lid 1 onder b Bal)

De te dempen watergang biedt door de afwezigheid van een rijke onderwater- en oevervegetatie geen geschikte voortplantingsplaats of opgroei habitat en de sloot is te ondiep om te dienen als overwinteringsplaats. Een vergunning voor het beschadigen of vernielen van deze is niet van toepassing.

Het opzettelijk plukken en verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B van de Omgevingswet in hun natuurlijke verspreidingsgebied (artikel 5.1, lid 2 onder g Ow gelezen in samenhang met artikel 11.54 lid 1 onder c Bkl)

n.v.t.

2.5 Doel en belang

Het doel van de ingreep betreft de realisatie van een stapsteen binnen een ecologische verbindingszone met als achterliggend doel bestaande natuurgebieden beter met elkaar te verbinden waardoor de versnippering van deze gebieden wordt tegengegaan.

Wettelijke belangen variëren enigszins tussen de verschillende soortgroepen. Belangen voor de groep 'Andere soorten' zijn benoemd in artikel 5.18 en 5.29 Ow, 8.74l lid 1 en 7.8a lid 2 onder c Bkl en 4.30 lid 2 onder c Bkl, 11.54 lid 2 Bal:

- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

2.6 Alternatievenafweging

Alternatieve locatie

Een alternatieve locatie voor dit project is niet mogelijk. De optimale locatie voor de realisatie van de ecologische verbindingszone rust op de betreffende percelen. Andere locaties zijn in verband met agrarisch grondgebruik niet mogelijk. In verband met beoogde natuurontwikkeling is het dempen van een watergang noodzakelijk, om een vochtig grasland tot ontwikkeling te laten komen.

Alternatieve inrichting

De inrichting bestaat uit de realisatie van rietmoeras, het creëren van flauwe oeverzones en aanbrengen van beekbegeleidend bos waardoor de mogelijkheden voor verschillende gradiënten worden versterkt. Daarnaast is het noodzakelijk om één watergang te dempen.

De huidige, voorgestelde inrichting voorziet in een positieve biotoopverbetering voor grote modderkruiper. Dit wordt met name gerealiseerd door de aanleg van de natuurvriendelijke oever evenals de natuurontwikkeling op perceel 2.

Alternatieve werkwijze

De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat negatieve effecten op grote modderkruiper zoveel mogelijk worden voorkomen. Bij het dempen van de watergang wordt één richting opgewerkt en aanwezige grote modderkruipers overgezet (Zie voor de te nemen maatregelen § 2.8). Een betere werkwijze is niet voorhanden.

Alternatieve planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare voortplantingsperiode van grote modderkruiper. Door de werkzaamheden uit te voeren tussen december - maart wordt gewerkt buiten deze periode.

2.7 Staat van instandhouding

Voor het bepalen van de staat van instandhouding is gebruik gemaakt van de factsheet Grote modderkruiper, opgesteld door Arcadis in opdracht van provincie Gelderland (mei 2018).

Beoordeling landelijke staat van instandhouding

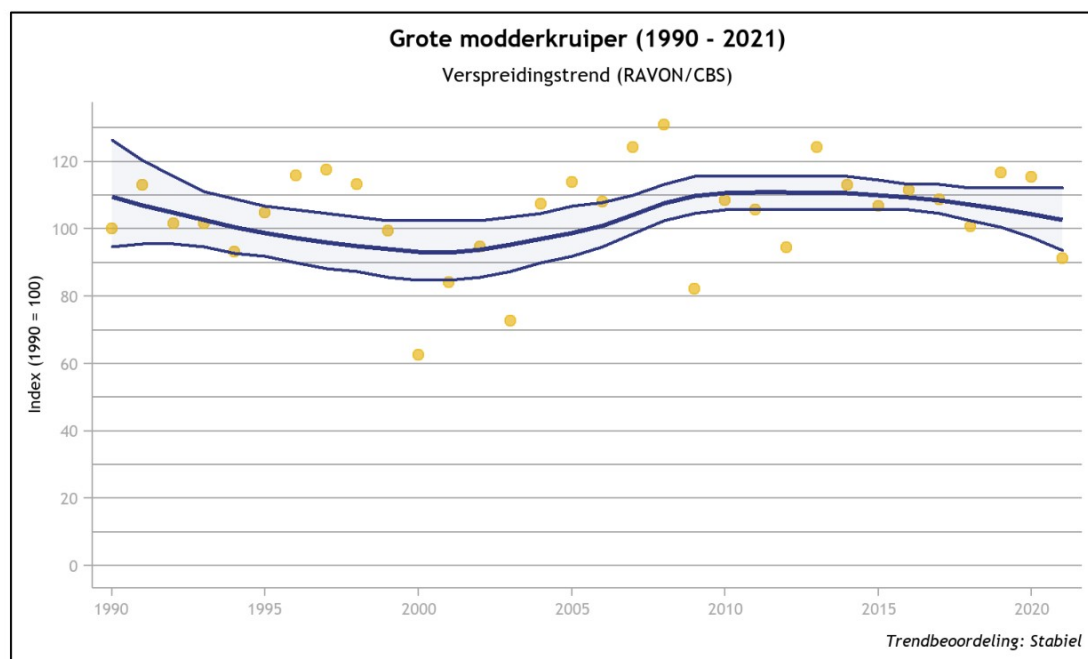
Door het verborgen leven van de grote modderkruiper is er geen compleet en goed onderbouwd beeld van de landelijke populatie en verspreiding. Door de voortgaande intensieve landbouw en het intensieve beheer van watergangen (peil- en schoningsbeheer) komt de toch al versnipperde verspreiding van de grote

modderkruiper verder onder druk te staan. In zowel 1994 als 2004 werd het perspectief voor de Staat van instandhouding als 'matig ongunstig' beschouwd (Alterra, 2006). Door de afname in populatie door afname in leefgebied, de ontoereikende verspreiding en het ongunstige toekomstperspectief, wordt de landelijke staat van instandhouding anno 2018 beoordeeld als 'ongunstig – slecht' (afbeelding 2). Aangezien de wijze van landbouw en beheer van watergangen sinds 2028 niet tot nauwelijks is gewijzigd, kan worden aangenomen dat de staat van instandhouding op landelijk niveau gelijk is gebleven.

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Populatieomvang	Ongunstig - ontoereikend	Waarschijnlijk verslechterend	Wordt niet gehaald
Verspreidingsgebied	Ongunstig - ontoereikend	Stabiel	Wordt niet gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Ongunstig - slecht	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig - slecht	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig - slecht	Verslechterend	Wordt niet gehaald

Afbeelding 2. Overzicht landelijke stata van instahouding grote modderkruiper (Arcadis, 2018).

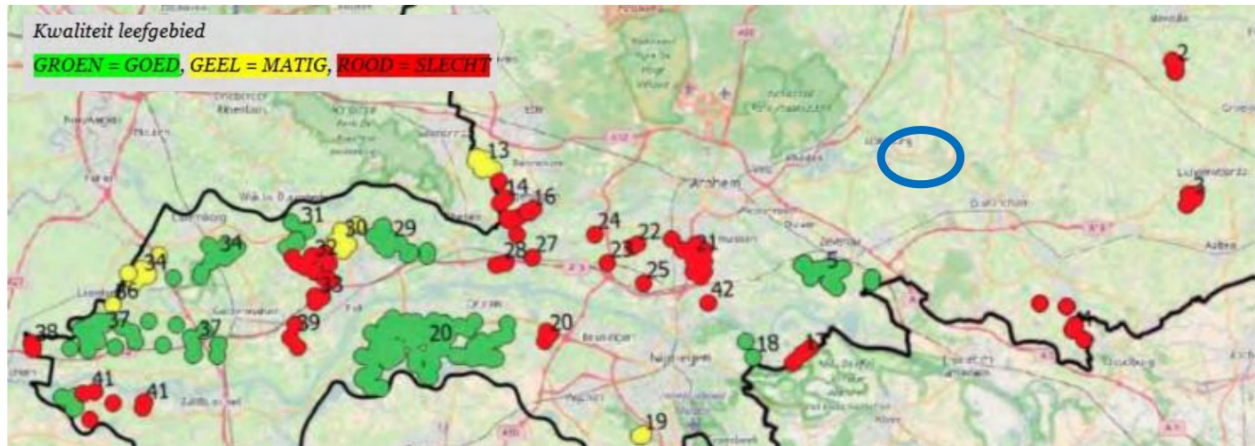
Binnen het landelijk Verspreidingsonderzoek Zoetwatervissen, onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), worden gegevens verzameld over zoetwatervissen in Nederland. Daarnaast worden gegevens gebruikt die verzameld zijn middels andere monitoringsprogramma's (o.a. KaderRichtlijn Water), projecten en losse waarnemingen. Op basis hiervan kunnen verspreidingstrends bepaald worden. Op basis van deze gegevens heeft de grote modderkruiper een stabiele verspreidingstrend (afbeelding 3).



Afbeelding 3. Verspreidingstrend van de grote modderkruiper in Nederland (RAVON/CBS).

Staat van instandhouding in Gelderland

De provincie Gelderland vormt door het rivierensysteem met de verschillende Rijntakken en de (voormalige) overstromingsvlakten van oudsher een belangrijk leefgebied voor de grote modderkruiper. Gelderland omvat tegenwoordig circa 22% van het Nederlandse verspreidingsgebied (RAVON, 2017). De grote modderkruiper komt, met uitzondering van de hogere zandruggen, dan ook verspreid in de provincie voor, zowel buitendijks (12%) in het rivierenland als binnendijks (88%), o.a. in agrarisch gebied (afbeelding 4). De kern ligt evenwel in het rivierengebied van Maas, Waal, Neder-Rijn en Lek. In de IJsselvallei komt de soort aanzienlijk minder voor. Vanwege de ruime aanwezigheid van geschikte landschapstypen is de huidige situatie in Gelderland beoordeeld als 'gunstig'.



Afbeelding 4. Verspreiding van grote modderkruiper in provincie Gelderland met de planlocatie blauw gemarkeerd (Ravon, 2017).

Beoordeling huidige situatie

Door middel van literatuuronderzoek en e-DNA hebben Bruin et al. in 2017 in opdracht van de Provincie Gelderland de populatie van de grote modderkruiper in Gelderland in beeld gebracht. Er zijn door De Bruin et al. (2017) 42 min of meer gescheiden populaties in kaart gebracht in de provincie. Concrete aantallen worden in deze publicatie niet genoemd en zijn, gezien de leefwijze van het dier, ook niet gemakkelijk te produceren. Hier is dus sprake van een kennislacune. Gezien de vele populaties met een slechte uitgangssituatie in deze publicatie, wordt de huidige situatie beoordeeld als 'ongunstig – ontoereikend'. Naar verwachting neemt het aantal grote modderkruipers af (negatieve trend) door verdere intensivering van landbouw gebruik en afname in areaal en leefgebied.

Toekomstperspectief

Het toekomstperspectief voor de grote modderkruiper in Gelderland is niet gemakkelijk te duiden. De studie van Bruin et al. (2017) laat zien dat er vooral in het rivierengebied enkele populaties met kwalitatief goed leefgebied aanwezig zijn (zoals 'de Rijnstrangen' en 'Maas en Waal') en lokaal in kleinere gebieden zoals de 'Ooijse graaf', 'het Ommerensche Veld' en het 'Rijswijkse Veld'. Populaties die er relatief goed voorstaan bevinden zich voornamelijk in het zuidwesten van de provincie. Uit het rapport komt echter ook naar voren dat 24 van de 42 locaties kleine en geïsoleerde populaties herbergen met bovendien zeer weinig hoogwaardig leefgebied. Hierdoor is er een reële kans dat deze populaties verdwijnen als hier geen herstel of speciale beheermaatregelen worden getroffen. Het gaat onder meer om de populaties in de Achterhoek, langs de IJssel en in de polders bij Putten (De Bruin et al., 2017). Daardoor is aannemelijk dat zonder de juiste herstel- of beheermaatregelen de verspreiding van de grote modderkruiper in Gelderland zal afnemen, waarbij kleine (relict)populaties zullen verdwijnen en enkel de populaties op de locaties met geschikt leefgebied en geschikt beheer kunnen standhouden. Het toekomstperspectief wordt als 'gunstig' beoordeeld voor de goede populaties met een geschikt leefgebied en als 'ongunstig – slecht' voor de overige populaties (afbeelding 5). Alle gebieden staan onder druk.

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Bijdrage Gelderland aan de landelijke populatie	Groot (22 % van het verspreidingsgebied)		
Populatieomvang, Gelderland - totaal	Ongunstig - ontoereikend	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Verspreidingsgebied, Gelderland - totaal	Gunstig	Onbekend	Onzeker
Kwaliteit van het leefgebied in enkele delen van het rivierengebied en in de West-Betuwe	Gunstig, maar onder druk	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied overige delen van Gelderland	Ongunstig – slecht	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Toekomstperspectief in enkele delen van het rivierengebied en in de West-Betuwe	Gunstig, maar onder druk	n.v.t.	n.v.t.
Toekomstperspectief overige delen van Gelderland	Ongunstig – slecht	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding in enkele delen van het rivierengebied en in de West-Betuwe	Gunstig, maar onder druk	Stabiel	Wordt gehaald
Eindbeoordeling staat van instandhouding in overige delen van Gelderland	Ongunstig – slecht.	Verslechterend	Wordt niet gehaald

Afbeelding 5. Beoordeling staat van instandhouding grote modderkruiper in provincie Gelderland (Arcadis, 2018).

Afbreuk staat van instandhouding

Hoewel de staat van instandhouding voor heel provincie Gelderland ongunstig tot slecht is, komt de soort lokaal veelvuldig voor. In de omgeving van het plangebied zijn weinig waarnemingen bekend maar gezien het aanwezige biotoop in het plangebied en de voorgenomen gebiedsontwikkeling, wordt geen afbreuk gedaan aan de lokale staat van instandhouding van de soort. Er wordt nieuw leefgebied gerealiseerd dat zowel in oppervlakte (kwantiteit) als kwaliteit, door de aanleg van een natuurvriendelijke oevers toeneemt. Dit alles meegenomen kan er met zekerheid gezegd worden dat de werkzaamheden geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Zorgvuldig handelen

Voor aanvang en tijdens uitvoering van de werkzaamheden wordt te allen tijde zorgvuldig gehandeld. Ook is de zorgplicht te allen tijde van toepassing. Dit houdt in dat dieren niet opzettelijk worden gedood en maatregelen worden genomen om beschadiging of aantasting te voorkomen.

Tijdens de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat alle handelingen die een nadelig effect zouden kunnen hebben op (beschermde en onbeschermde dieren en planten), achterwege worden gelaten. Maatregelen om dit te borgen zijn onder andere het werken in één richting en het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, zodat dieren kunnen vluchten.

Daarnaast worden maatregelen getroffen, zodat beschermde diersoorten niet negatief beïnvloed worden door de werkzaamheden. Er worden bijvoorbeeld geen werkzaamheden uitgevoerd tijdens de voortplantingsperiode en winterrustperiode van de grote modderkruiper.

2.8 Maatregelen

Ecologisch werkprotocol en begeleiding

Alle te nemen maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol samengevat, evenals de aanvullende voorwaarden uit de vergunning. Dit protocol is tijdens de werkzaamheden op de locatie aanwezig en onder alle betrokken medewerkers bekend. Ook eventuele aanvullende voorwaarden uit de vergunning worden hierin meegenomen. De uitvoerder ziet erop toe dat het protocol wordt gevolgd.

Maatregelen grote modderkruiper

Uitvoering graaf- of dempwerkzaamheden

Aandachtsoort: grote modderkruiper

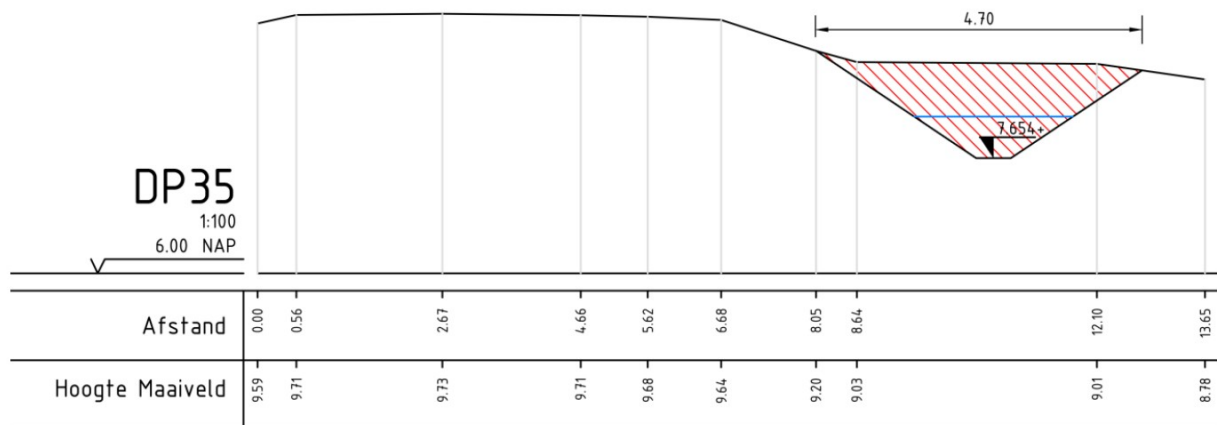
- De te dempen sloot mag vooraf met maaibalk gemaaid worden mits dit niet gebeurt onder het wateroppervlak. Het dempen moet plaatsvinden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote modderkruiper die globaal loopt van 1 maart tot 1 september. Een deskundige op het gebied van de grote modderkruiper dient het juiste moment te bepalen.
- Voor het droogleggen van de sloot wordt het waterpeil in de droog te leggen sloot verlaagd tot ongeveer 10 cm boven de sliblaag, niet lager. Wanneer noodzakelijk kan voorafgaand aan het verlagen van het peil schotten geplaatst worden om de sloot af te sluiten van andere wateren. Voor het verlagen van het waterpeil wordt gebruik gemaakt van een pomp waarbij de zuigmond is afgedekt met gaas of net, zodat wordt voorkomen dat grote modderkruipers of andere soorten worden opgezogen.
- Na het verlagen van de waterstand wordt het droog te zetten traject over de gehele lengte afgevisd met behulp van schepnetten en/of elektrovisserij. Dit wordt net zo lang herhaald totdat er geen vissen of andere soorten meer worden aangetroffen. Er moet in één richting worden gewerkt, namelijk van zuid naar noord. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige tijdelijk in met water gevulde emmers bewaard en direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Als er geen vissen of andere soorten meer worden gevangen, dan kan de sliblaag worden afgegraven. Het verwijderde slib/bagger wordt meteen overgeschept in het alternatief gerealiseerde habitat of in een dunne laag (ca. 5 cm dik) op de kant gezet en direct door een ecologische deskundige doorzocht op grote modderkruiper en eventuele andere soorten. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Na het verwijderen van de sliblaag wordt het laatste water weggepompt en controleert de ecologisch deskundige nog eenmaal met een schepnet of er nog vissen of amfibieën in de sloot of het pompgat zijn achtergebleven. Achtergebleven dieren worden overgezet naar de nieuw gegraven sloot, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Alle bovenstaande voorschriften dienen te gebeuren onder direct toezicht van de ecologisch deskundige en bij luchttemperaturen boven het vriespunt, zonder ijsvorming op de sloot.

Realisatie natuurvriendelijke oever

- Het graven van de natuurvriendelijke oever vindt plaats tussen 1 oktober en 31 maart.
- De natuurvriendelijke oever wordt over een lengte van 1.000 meter aangelegd.

Realisatie nieuwe (alternatieve) watergang

- Er worden twee nieuwe open wateren gegraven. Eén betreft een ondiepe greppel die dient voor de afwatering van het oostelijke landbouwperceel (aangeduid als greppel). De andere betreft een watergang ten behoeve van het afwateren van het overstromingsgrasland (aangeduid als watergang).
- De nieuwe watergang heeft een breedte van 4,70 meter, gemeten van talud tot talud (Afbeelding 6). De verwachte waterstand in deze nieuwe watergang ligt tussen de 8.40 en 8.50m+NAP waardoor de watergang een diepte heeft tussen de 75 en de 85 cm. De hoogte wordt geregeld middels een schotbalkstuw in de watergang. Beheer wordt uitgevoerd door jaarlijks de (afwaterings)watergang twee keer te maaien.
- Om te borgen dat de watergang sneller functioneel kan zijn voor de grote modderkruiper, wordt een laagje slib van de te dempen watergang aangebracht in deze nieuw te graven watergang. Om afwatering van het landbouwperceel te kunnen garanderen, wordt er in de greppel geen slib aangebracht.



Afbeelding 6. Dwarsprofiel van de nieuw te graven watergang, met als functie afwatering van het overstromingsgrasland.

Maatregelen rugstreeppad

Graafwerkzaamheden op te hogen percelen en uitkijktoren

In de huidige situatie kan aanwezigheid van rugstreeppad worden uitgesloten, echter hebben graafwerkzaamheden een aantrekkende werking op rugstreeppadden.

Uitkijktoren

1. Rondom de locatie van de aan te leggen uitkijkheuvel wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een stijlrand gegraven dat voorkomt dat rugstreeppadden zich tijdens de aanlegfase daar vestigen. De stijlrand heeft een hoogte van minimaal 30 cm.
2. Indien de stijlrand niet mogelijk blijkt, wordt het werkgebied voorafgaand afgeschermd met een amfibieënscherm, zodat rugstreeppadden deze bult tijdens de aanlegfase niet in gebruik nemen.
3. De stijlrand/het scherm dient aan het einde van iedere werkdag functioneel achtergelaten te worden zodat amfibieën de bult niet kunnen bereiken.

Afgraven percelen

4. Bij het ophogen van perceel 1 wordt deze eerst bewerkt alvorens opgehoogd. Het perceel wordt na ophoging niet meer betreden door materieel.
5. Het afgraven van de toplaag van perceel 2 vindt bij voorkeur plaats in de periode januari tot en met maart, in de winterrustperiode.
6. Wanneer de graafwerkzaamheden zich voortzetten tot in het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (april t/m augustus) vindt door een ecologisch deskundige elke week een veldinspectie plaats van alle plassen, open water in bandensporen en dergelijke in het plangebied. Voortplantingswateren die in gebruik zijn door rugstreeppad worden visueel afgeschermd met rood-wit lint.
7. Potentiële voortplantingswateren op bouwterreinen, in de vorm van regenplassen of diepe sporen, die niet in gebruik zijn, worden na controle van een ecologisch deskundige binnen 24-48 uur na ontstaan verwijderd (dichtgeschoven).
8. De werkzaamheden worden begeleid door een ecologisch deskundige op het gebied van rugstreeppad.
9. Indien een rugstreeppad wordt aangetroffen, neem dan direct contact op met een ecooloog. Indien de soort zich (nog) niet heeft gevestigd, mag de ecooloog als ter zake kundige het dier verplaatsen naar geschikt, alternatief terrein.

Literatuur

- Arcadis, 2018. De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Provincie Gelderland. 16 mei 2018. Opgehaald via [https:// gelderland.stateninformatie.nl/document/6515265/1/Arcadis_De staat van instandhouding%2C factsheets voor 25 soorten in Gelderland %28PS2018-372%29](https:// gelderland.stateninformatie.nl/document/6515265/1/Arcadis_De%20staat%20van%20instandhouding%20factsheets%20voor%2025%20soorten%20in%20Gelderland%202018-372%29)
- BIJ12, 2021. Kennisdocument Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*. Versie 2.0, oktober 2021.

Ecologisch werkprotocol

EVZ Oude IJssel, stapsteen Drempt

Projectnummer: 206341

Datum: 25-11-2025

Opgesteld door:

Telefoonnummer:

Aanleiding

In het kader van natuurherstel wordt een nieuwe stapsteen binnen een ecologische verbindingszone gerealiseerd ten zuiden van Drempt, langs de Oude IJssel. De maatregelen bestaan uit het omvormen van bos, het aanleggen van stuwen voor het verhogen van het waterpeil en het natuurlijker inrichten van de oevers in het gebied. De uitvoerperiode staat gepland voor Q1 van 2026. In de ruime omgeving van het plangebied zijn verschillende beschermde soorten waargenomen dan wel te verwachten, waaronder bever, kleine marterachtigen, sleedoorn- en iepenpage, grote vos, teunisbloempijlstaart, grote modderkruiper, rugstreeppad, broedvogels en algemeen voorkomende amfibieën (Bijlage 1). Onderliggend werkprotocol beschrijft de te nemen maatregelen om negatieve effecten op bovengenoemde soorten te voorkomen en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

Dit werkprotocol is opgesteld op basis van de informatie uit de volgende bronnen.

- Quicksan flora- en fauna-activiteit EVZ Drempt (Eelerwoude, 2024).
- Kennisdocument Bever *Castor fiber*. Versie 1.0, juli 2017.
- Kennisdocument Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*. Versie 2.1, juli 2021.
- Kennisdocument Kleine marterachtigen *Bunzing – Hermelijn – Wezel*. Versie 1.1, juli 2024.
- Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo Camalita*. Versie 1.0, juli 2017.
- Website Zoogdiervereniging

Wettelijk kader

Het wettelijke kader waarbinnen dit project uitgevoerd moet worden is de Omgevingswet. Uit eerder uitgevoerde onderzoeken naar de effecten op beschermde natuurwaarden is gebleken dat negatieve effecten op diverse soorten mogelijk zijn. Voor effecten op bever, kleine marterachtigen, grote vos, teunisbloempijlstaart en grote modderkruiper wordt vergunning flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet aangevraagd. Onderdeel van de vergunning is het werken conform een ecologisch werkprotocol waarin in het kader van de zorgplicht ook voor rugstreeppad maatregelen nodig zijn om vestiging van de soort te voorkomen. Onderhavig ecologisch werkprotocol werkt deze maatregelen verder uit.

Werkzaamheden

Aanleg EVZ Drempt is uitgewerkt op tekening (Bijlage 2). De uit te voeren werkzaamheden zijn opgenomen in een bestek (inrichting EVZ Drempt). Binnen dit werkprotocol worden de verschillende werkzaamheden samengevoegd tot enkele hoofdgroepen. De uit te voeren werkzaamheden binnen het gebied betreffen:

Kappen/snoeien

- Het kappen van populieren
- Rooien van de stobben
- Snoeien van struweel aan de westzijde

Grondverzet

- Aanleg natuurvriendelijke oever (nvo) (grondverzet aan bestaande oeverzone)
- Grondverzet t.b.v. van een nieuwe watergang
- Grondverzet t.b.v. verlagen maaiveld (overstromingsgrasland)
- Aanleg GBT

Herinrichting

- Aanleg wandelpaden en deze aansluiten op bestaande verharding
- Aanbrengen terreininrichting/aanplant
- Plaatsen van een raster
- Plaatsen oeverwaluwand

Infrastructurele werken

- Aanbrengengronddam met schotbalkenstuw
- Aanbrengen verstelbare stuw
- Plaatsen oversteek, aanleg dam en duiker

Ten behoeve van de te verwachte soorten met specifiek de kleine marterachtigen, zijn met name de kapwerkzaamheden van belang.

Uitvoeringsperiode

De start van de daadwerkelijke werkzaamheden staan gepland voor januari 2026, waarna het werk in enkele maanden wordt uitgevoerd.

2026				
jan	feb	mrt	apr	mei
uitvoering			uitloop	

Voorwaarden bij uitvoering

Algemeen

1. De werkzaamheden als geheel moeten een zo beperkt mogelijk effect hebben op flora- en faunasoorten. Dit betekent dat het betreden van het terrein tot een minimum beperkt blijft.
2. De werkzaamheden worden begeleid door een ecologisch deskundige op het gebied van de otter, bever, kleine marterachtigen, sleedoornpage, teunisbloempijlstaart, grote vos, rugstreeppad, grote modderkruiper, broedvogels en amfibieën.
3. Werkzaamheden worden opgestart buiten de kwetsbare perioden. Voor de meeste soorten/functies is dit de winterperiode.
4. Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang.
5. In onvoorziene situaties moet altijd direct in overleg worden getreden met een toezichthouder en contact worden opgenomen met een ecooloog.

6. Het uitvoerend personeel is naar vermogen alert op de aanwezigheid van niet aangeduide zwaarder beschermde plant- en diersoorten.
7. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
8. De werkzaamheden worden zo veel mogelijk uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de soort. De perioden zijn opgenomen in bijlage 1 welke de optimale werkperiode toont.
9. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen de hier genoemde periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door de begeleidend ecooloog.
10. Afwijken van dit protocol mag uitsluitend na overleg met en met toestemming van de begeleidend ecooloog.

Rijroutes

1. De breedte van de transportwegen wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk holen en dieren worden vernield/verstoord.
2. Er wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van bestaande padenstructuur.
3. Er wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van vooraf vastgestelde vaste rijroutes.
4. Indien nodig wordt gebruik gemaakt van rijplaten.

Kappen van populierenbosje/verwerken hout

Aandachtsoorten: broedvogels, kleine marterachtigen, sleedoornpage, algemene amfibieën

Om negatieve effecten op bovengenoemde soorten te voorkomen, gelden de volgende voorwaarden en dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen.

1. Voorafgaand aan de kap van het populierenbos en aanleg van de natuurvriendelijke oever, wordt geschikt biotoop verwijderd dan wel tot 10 cm boven de grond gemaaid/gezaagd. De begeleidend ecooloog bepaald in het veld wat precies moet worden verwijderd.
2. Dit verwijderen van geschikt biotoop van de kleine marterachtigen vindt plaats tussen september en februari, dat is buiten de kwetsbare voortplantingsperiode.
3. In de winterperiode mag geschikt biotoop niet worden verwijderd bij vorst.
4. Er worden enkele bomen aan de rand van het populierenbosje gekapt. Takken van deze bomen worden verwerkt op twee takkenrillen. Eén ervan wordt geplaatst aan de zuidkant van het populierenbosje, één wordt geplaatst aan de noordkant van het gebied bij een bestaande wadi (afbeelding 1). De takkenrillen worden circa 1 tot 1,5 meter breed en eveneens 1 tot 1,5 meter hoog met een lengte van 5 tot 10 meter (Afbeelding 1).
Aansluitend aan de kapwerkzaamheden wordt het hout verwerkt/verplaatst en/of stobben gerooid om te voorkomen dat deze door kleine marterachtigen of andere fauna worden gebruikt als voortplantingsplaats.
5. Bij het vaststellen van een bezet vogelnest dient contact op te worden genomen met de begeleidend ecooloog.
6. Tijdens de werkzaamheden wordt overige betreding tot een minimum beperkt zodat leefgebied van kleine marterachtigen, bever, otter, broedvogels en landbiotoop voor amfibieën behouden blijft.

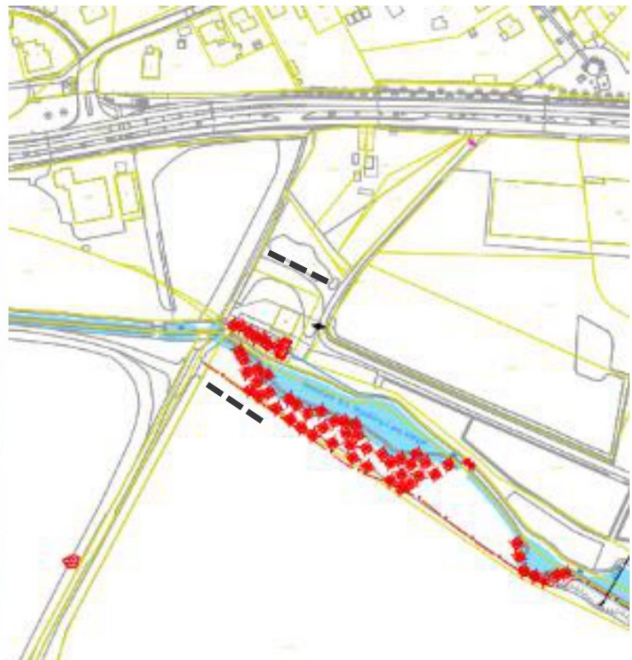
Aan te brengen takkenrillen

Lengte: 5 tot 10 meter

Breedte: 1,0-1,5 meter

Hoogte: 1,0-1,5 meter

Vervaardigt uit takken en snoeihout van gekapte populieren.



Afbeelding 1. Locatie en werkwijze plaatsen takkenrillen in donkerblauw.

Snoeien beplanting/struweel

Aandachtsoorten: sleedoornpage, iepenpage

1. Bij snoei en kap van sleedoorn, wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of eitjes van sleedoornpage aanwezig zijn
2. Bij snoei en kap van iepen, wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of eitjes van iepenpage aanwezig zijn.
3. Indien eitjes aanwezig zijn blijven de waardplanten behouden.

Grondverzet oeverzones & nieuwe watergang

Aandachtsoorten: bever, otter, grote modderkruiper, rugstreepad, algemene amfibieën.

Om negatieve effecten op bovengenoemde soorten te voorkomen, gelden de volgende voorwaarden en dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen.

1. Werkzaamheden aan (bestaande) oeverzones vangen aan buiten de kwetsbare (voortplantings)periode van de soorten. Dit betekent dat graafwerkzaamheden zoveel mogelijk in de winterperiode aanvangen en aaneengesloten worden uitgevoerd. De werkzaamheden worden in ieder geval in de periode 1 oktober – 31 maart uitgevoerd.
2. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen verblijfplaatsen bekend van bever en otter. Bij onvoorziene situaties dient altijd direct contact op te worden genomen met een ecooloog.
3. Tijdens de werkzaamheden wordt één richting uitgewerkt met vaste rijroutes zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
4. Ten behoeve van grote modderkruiper wordt een laagje slib van de te dempen watergang aangebracht in deze nieuw te graven watergang.
5. De te dempen sloot mag vooraf met maaibalk gemaaid worden mits dit niet gebeurt onder het wateroppervlak.

6. Het dempen moet plaatsvinden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote modderkruiper die globaal loopt van 1 maart tot 1 september. Een deskundige op het gebied van de grote modderkruiper dient het juiste moment te bepalen.
7. Voor het droogleggen van de sloot wordt het waterpeil in de droog te leggen sloot verlaagd tot ongeveer 10 cm boven de sliblaag, niet lager. Wanneer noodzakelijk kan voorafgaand aan het verlagen van het peil schotten geplaatst worden om de sloot af te sluiten van andere wateren. Voor het verlagen van het waterpeil wordt gebruik gemaakt van een pomp waarbij de zuigmond is afgedekt met gaas of net, zodat wordt voorkomen dat grote modderkruipers of andere soorten worden opgezogen.
8. Na het verlagen van de waterstand wordt het droog te zetten traject over de gehele lengte afgevisd met behulp van schepnetten en/of elektrovisserij. Dit wordt net zo lang herhaald totdat er geen vissen of andere soorten meer worden aangetroffen. Eventueel wordt ook hier gewerkt met schotten zodat steeds een gedeelte van de sloot wordt vrijgegeven.
9. Er moet in één richting worden gewerkt. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige tijdelijk in met water gevulde emmers bewaard en direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
10. Als er geen vissen of andere soorten meer worden gevangen, dan kan de sliblaag worden afgegraven. Het verwijderde slib/bagger wordt meteen overgeschept in het alternatief gerealiseerde habitat of in een dunne laag (ca. 5 cm dik) op de kant gezet en direct door een ecologische deskundige doorzocht op grote modderkruiper en eventuele andere soorten. Gevangen vissen en amfibieën worden door de ecologisch deskundige direct overgezet naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
11. Na het verwijderen van de sliblaag wordt het laatste water weggepompt en controleert de ecologisch deskundige nog eenmaal met een schepnet of er nog vissen of amfibieën in de sloot of het pompgat zijn achtergebleven. Achtergebleven dieren worden overgezet naar de nieuw gegraven sloot, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
12. Alle bovenstaande voorschriften dienen te gebeuren onder direct toezicht van de ecologisch deskundige en bij luchttemperaturen boven het vriespunt, zonder ijsvorming op de sloot.

Graafwerkzaamheden percelen en uitkijktoren

Aandachtsoort: rugstreeppad

In de huidige situatie kan aanwezigheid van rugstreeppad worden uitgesloten, echter hebben graafwerkzaamheden een aantrekkende werking op rugstreeppadden.

Uitkijktoren

1. Rondom de locatie van de aan te leggen uitkijkheuvel wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een stijlrand gegraven dat voorkomt dat rugstreeppadden zich tijdens de aanlegfase daar vestigen. De stijlrand heeft een hoogte van minimaal 30 cm.
2. Indien de stijlrand niet mogelijk blijkt, wordt het werkgebied voorafgaand afgeschermd met een amfibieënscherm, zodat rugstreeppadden deze bult tijdens de aanlegfase niet in gebruik nemen.
3. De stijlrand/het scherm dient aan het einde van iedere werkdag functioneel achtergelaten te worden zodat amfibieën de bult niet kunnen bereiken.

Afgraven percelen

4. Bij het ophogen van perceel 1 wordt deze eerst bewerkt alvorens opgehoogd. Het perceel wordt na ophoging niet meer betreden door materieel.
5. Het afgraven van de toplaag van perceel 2 vindt bij voorkeur plaats in de periode januari tot en met maart, in de winterrustperiode.
6. Wanneer de graafwerkzaamheden zich voortzetten tot in het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (april t/m augustus) vindt door een ecologisch deskundige elke week een veldinspectie plaats van alle plassen, open water in bandensporen en dergelijke in het plangebied. Voortplantingswateren die in gebruik zijn door rugstreeppad worden visueel afgeschermd met rood-wit lint.

7. Potentiële voortplantingswateren op bouwterreinen, in de vorm van regenplassen of diepe sporen, die niet in gebruik zijn, worden na controle van een ecologisch deskundige binnen 24-48 uur na ontstaan verwijderd (dichtgeschoven).
8. De werkzaamheden worden begeleid door een ecologisch deskundige op het gebied van rugstreeppad.
9. Indien een rugstreeppad wordt aangetroffen, neem dan direct contact op met een ecooloog. Indien de soort zich (nog) niet heeft gevestigd, mag de ecooloog als ter zake kundige het dier verplaatsen naar geschikt, alternatief terrein.

Werkzaamheden algemeen

Aandachtsoorten: buizerd

1. Net buiten het plangebied, aan de noordkant is mogelijk een nest van buizerd aanwezig (Afbeelding 2). In de periode 1 februari – 1 september wordt minimaal 50 afstand gehouden tot dit nest.
2. Als sprake is van een opslagplaats en parkeren van materieel, vindt dit in dezelfde periode plaats op minimaal 75 meter afstand tot dit nest.



Afbeelding 2. Bruine stip toont de locatie van een nest, mogelijk in gebruik door buizerd. Opname: 4 oktober 2024.

Bijlage 1 Beschrijving beschermde soorten

Naam:	Bever
Soort:	Zoogdier
Formaat:	70-90 cm
Bijzonderheden:	Waargenomen ten zuiden van de Oude IJssel



Bever												
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Seizoensritme	actief				voortplanting				actief			
Uitvoerperiode	optimaal				suboptimaal				optimaal			

Naam:	Otter												
Soort:	Zoogdier												
Formaat:	70-90 cm												
Bijzonderheden:	Waargenomen rond de Oude IJssel												
Otter													
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Seizoensritme	actief				voortplanting				actief				
Uitvoerperiode	optimaal				suboptimaal				optimaal				

Naam:	Wezel
Soort:	Zoogdier
Formaat:	20-30 cm
Bijzonderheden:	Structuurrijke randen en landschapselementen



Wezel												
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Seizoensritme	actief			voortplanting				actief				
Uitvoerperiode	optimaal			suboptimaal				optimaal				

Naam:	Hermelijn
Soort:	Zoogdier
Formaat:	25-35 cm
Bijzonderheden:	Structuurrijke randen en landschaps-elementen



Hermelijn													
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Seizoensritme		actief				voortplanting				actief			
Uitvoerperiode		optimaal				suboptimaal				optimaal			

Naam:	Bunzing
Soort:	Zoogdier
Formaat:	35-50 cm
Bijzonderheden:	Structuurrijke randen en landschaps-elementen



Bunzing												
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Seizoensritme	actief			voortplanting				actief				
Uitvoerperiode	optimaal			suboptimaal				optimaal				

Naam:	Grote modderkruiper	
Soort:	Vis	
Formaat:	20 - 25 cm, max. 30 cm	
Bijzonderheden:	Actief in schemering en nacht. Voorkeur voor ondiepe vegetatierijke oeverzones (<30 cm water), ook in waterplantenrijke boerensloten met een goede waterkwaliteit.	

Naam:	Rugstreeppad	
Soort:	Amfibie	
Formaat:	Tot 7 cm groot	
Bijzonderheden:	<p>Kenmerkende gele lengtestreep over de rug.</p> <p>Pioniersoort, aangetrokken door recent afgegraven grond door vergraafbare bodem. Vooral tijdens schemering en nacht actief.</p>	

Jelger Herder



sleedoornpag eitje (witte puntje)

© D. van der Veen